

Asielopvanglocatie Michaelshoeve

Antwoord op 10 veel gestelde vragen

Het COA (Centraal Orgaan opvang Asielzoekers) heeft het plan om een asielopvang (azc) te realiseren op landgoed Michaelshoeve in Brummen. Begin dit jaar heeft het college besloten hieraan mee te werken. Een duidelijk signaal, nadat het college zich al in februari 2024 positief heeft uitgesproken over het voornemen van het COA. Met het collegebesluit van 28 januari dit jaar kon het COA een aantal concrete stappen zetten. Ook is Bureau Beke als onafhankelijk bureau gestart met een onderzoek onder inwoners naar de mogelijke risico's van een azc en oplossingen hiervoor. De brand in het monumentale pand op 24 april jl. heeft de nodige vragen opgeroepen. Hoog tijd dus dat we u aan de hand van 10 veel gestelde vragen en signalen, informeren over de actuele situatie.

1 Waarom staat de gemeente positief tegenover een azc?

De laatste jaren hebben we in Nederland een tekort aan opvangplekken. Dit wordt versterkt door statushouders die in azc's moeten blijven omdat ze niet kunnen doorstromen naar een woning. Dit tekort aan opvangplekken heeft vooral geleid tot schrijnende situaties bij de aanmeldcentra in Ter Apel en Budel. Daarom heeft de Rijksoverheid gemeenten dringend gevraagd om langdurige opvangplekken te creëren voor vluchtelingen. Uit menselijk oogpunt willen we als gemeente een bijdrage leveren. We zien dit samen met andere gemeenten als een gezamenlijke (regionale) verantwoordelijkheid. De gemeente kan én wil bijdragen aan een menswaardige toekomstbestendige asielopvang. Dit door op een zorgvuldige manier samen met COA, omwonenden, ondernemers, verenigingen, inwoners en andere betrokkenen te werken aan een veilige en stabiele langdurige opvanglocatie van het COA op landgoed Michaelshoeve.

2 Wie neemt er nu een besluit?

Het COA, met instemming van het Ministerie van Asiel en Integratie, wil een forse investering doen om een middelgrote opvanglocatie te ontwikkelen op het particuliere terrein van landgoed Michaelshoeve. COA en de eigenaar hebben afspraken gemaakt over (ver)koop van dit landgoed. Verwachting is dat wanneer gemeente en COA dit najaar de bestuursovereenkomst en werkafspraken vaststellen, de koop definitief is en de overdracht plaats vindt.

De gemeente heeft de verantwoordelijkheid om opvangmogelijkheden te bieden. Dit wordt onderstreept door de Spreidingswet, die streeft naar een eerlijke verdeling van opvangplekken over Nederland. Omdat wij zelf niet over geschikte locaties beschikken, is het particuliere terrein van landgoed Michaelshoeve een verantwoord alternatief. Het college is bevoegd locaties voor asielopvang beschikbaar te stellen. En hierover afspraken te maken met COA. Hiervoor is géén goedkeuring van de gemeenteraad nodig. Wel heeft het college de nadrukkelijke wens om de gemeenteraad actief te betrekken in de plannen. De gemeenteraad vragen we bijvoorbeeld om een zwaarwegend advies over de af te sluiten bestuursovereenkomst en werkafspraken met COA. Als het gaat om de Omgevingswet heeft de gemeenteraad zijn gebruikelijke bevoegdheden: mocht het uiteindelijk ontwikkelde plan voor de Michaelshoeve bijvoorbeeld vragen om een nieuw of aangepast Omgevingsplan, dan wordt dit ter goedkeuring aangeboden aan de gemeenteraad. Die zal het beoordelen op ruimtelijke aspecten.

3 Waarom meer opvangplekken dan strikt nodig?

Wij zijn al enkele jaren op zoek naar goede en beschikbare opvanglocaties, waarmee we een verantwoorde bijdrage kunnen leveren aan de landelijke opgave om voldoende opvangplekken te realiseren. COA heeft begin 2024 laten weten dat zij op het terrein van het landgoed Michaelshoeve een middelgrote opvanglocaties zouden willen realiseren. Als gemeente hebben we onze positieve grondhouding hierover direct openlijk kenbaar gemaakt en daarbij aangegeven dat het om een vaste voorziening van 300 tot maximaal 350 plekken gaat voor een periode van 30 jaar. Dit aantal vinden wij passend bij een terrein van de omvang van de Michaelshoeve. Ook hebben we het vertrouwen dat we dit als lokale gemeenschap aankunnen. We realiseren ons dat we daarmee meer doen dan onze opgave vanuit de indicatieve verdeling van de Spreidingswet (119 plekken). Maar we weten ook dat het COA op deze locatie een voorziening gaat realiseren met voldoende faciliteiten en goede begeleiding. Hierdoor wordt bijvoorbeeld de lokale huisartsenzorg niet extra belast.

Onder regie van de provincie is in 2024 een "Plan van Aanpak Asielopvang

Gelderland" gemaakt. Een azc met maximaal 350 plekken in Brummen maakt hiervan onderdeel uit. Dit provinciale plan voorziet in een evenwichtige verdeling en spreiding van asielopvangplaatsen in Gelderland. Ook biedt het ruimte voor 'uitruilafspraken' tussen gemeenten als het gaat om bijvoorbeeld opvang van statushouders en Oekraïense ont-heemden. De gemeenteraad is hierover in oktober 2024 actief geïnformeerd. In het verdeelbesluit van toenmalig minister Faber is echter geen rekening gehouden met de plannen voor de Michaelshoeve. Om die reden heeft Brummen de aanvullende taakstelling gekregen om al per 1 juli 2025 31 asielzoekers op te nemen. Dit besluit is onnavolgbaar, schept verwarring en gaat uit van een andere termijn dan de wet voorschrijft. Reden dat de provincie Gelderland, de gemeente Brummen en diverse andere Gelderse gemeenten hiertegen bezwaar hebben aangetekend. Inmiddels hebben we vernomen dat de bezwaren worden gehonoreerd en dat het eerder ingediende provinciale plan blijft gelden. Voor Brummen betekent dit 350 plekken vanaf 2027. De 31 extra plekken per 1 juli aanstaande komen daarmee te vervallen.

4 Hoe worden inwoners betrokken?

Vanaf het eerste moment dat het voornemen van het COA om een azc bij de Michaelshoeve te realiseren bekend werd (begin 2024), hebben we hierover gecommuniceerd. Zowel als het gaat om het aantal plekken, de locatie, de verantwoordelijkheden en het verdere proces. Op meerdere momenten hebben we de gemeenteraad hierover actief geïnformeerd. Via raadsbrieven en door het beantwoorden van mondelinge en schriftelijke vragen. Daarnaast zijn er bijeenkomsten geweest met specifieke belanghebbenden, zoals de direct aanwonenden, school De Lans en lokale ondernemers. Inwoners betrekken we actief bij het proces door hen mee te laten denken over mogelijke risico's van een azc en welke acties nodig zijn om deze risico's te minimaliseren. Hiervoor is Bureau Beke als onafhankelijke partij ingeschakeld. Een belangrijk moment is ook de bespreking van de concept-bestuursovereenkomst en bijhorende werkafspraken met het COA. Deze openbare bespreking met de gemeenteraad staat gepland in september.

5 Hoe staat het met het onderzoek van Bureau Beke?

Bureau Beke uit Arnhem voert op dit moment een risicoanalyse uit. Bijna 2400 inwoners hebben de vragenlijst ingevuld en zo hun zorgen en ideeën voor aanvullende maatregelen aangedragen. In totaal 305 personen hebben gevraagd hun zorgen ook mondeling toe te mogen lichten. Bureau Beke heeft hen inmiddels bijna allemaal gesproken. Dit betekent dat de komende weken het eindrapport wordt geschreven. Bureau Beke is ook bezig met het vormen van een leescommissie die het conceptrapport gaat becommentariëren. Daarvoor zijn naast vertegenwoordigers van gemeente en COA ook omwonenden en een vertegenwoordiging van school De Lans uitgenodigd. Uiteindelijk verwacht Bureau Beke het eindrapport in de week van 14 juli af te ronden en aan de gemeente aan te bieden. Uiteraard wordt dit rapport dan ook actief openbaar gemaakt zodat iedereen het kan lezen.

6 Wat zijn de gevolgen van de brand?

Op 24 april heeft er een brand gewoed in het leegstaande monumentale hoofdgebouw van de Michaelshoeve. Hierbij zijn gelukkig geen slachtoffers gevallen. Wel is er aanzienlijke schade aan het monument aangericht. De brand is ontstaan op de bovenste verdieping. Een deel van de monumentale dakconstructie is vernield, evenals een aantal wanden en vloeren. Ook is er veel water- en rookschade. Uiteraard is door politie en brandweer onderzoek gedaan naar de oorzaak van de brand. Conclusie van dit onderzoek is dat het niet mogelijk is om de oorzaak van de brand vast te

stellen. Dit vanwege de intensiteit van de brand en omdat het niet veilig is om het pand te betreden. Het gemeentebestuur betreurt het dat de oorzaak van de brand niet te herleiden is. COA heeft laten weten dat zij nog steeds voornemens is een azc op het landgoed te realiseren. Over de impact en gevolgen van de brand is COA in gesprek met de eigenaar van het landgoed. Als gemeente hebben we de eigenaar aangesproken om de nodige maatregelen te nemen om de veiligheid voor omstanders te garanderen en verdere achteruitgang van het pand te voorkomen.

7 Hoe gaan we om met De Lans?

Regelmatig krijgen we vragen over de mogelijke gevolgen van een azc op een plek naast het gebouw van school De Lans. Wij staan in nauw contact met directie, medewerkers en ouders van leerlingen van De Lans. Wij hebben natuurlijk oog voor hun zorgen en vragen. De gesprekken zijn heel constructief. Mede op basis van de uitkomsten van het onderzoek van Bureau Beke maken wij afspraken over eventueel noodzakelijke extra maatregelen.

Actuele informatie en contact

Op brummen.nl/opvang vindt u altijd de nieuwste informatie over de Michaelshoeve. Vragen aan de gemeente? Mail naar opvang@brummen.nl. We nemen dan contact met u op.

8 Is het niet beter opvang over de dorpen te spreiden?

Ook deze vraag krijgen we regelmatig. Als we dit doen zouden we hiervoor ook geschikte locaties moeten hebben. Daar beschikken we niet over. Ook is kleinschaliger opvang erg kostbaar en eigenlijk niet uitvoerbaar. Daarnaast betekent kleinschalige opvang dat we als gemeente zelf alle ondersteuning moeten bieden aan de asielzoekers,

van bijvoorbeeld begeleiding tot dagbesteding, van huisvesting tot taallessen en van inkomensvoorziening tot gezondheidszorg. Dit is niet realistisch. COA regelt al deze zaken wanneer zij een middelgroot azc realiseren. Dat is vanaf ongeveer 300 personen. Dit gebeurt dan door een ervaren organisatie met professionele krachten.

9 Wat zijn de feiten van overlast bij azc's?

We nemen de zorgen van inwoners en ondernemers serieus en betrekken hen bij de risicoanalyse van Bureau Beke. Het algemene beeld is dat de meeste gemeenten met een azc nauwelijks of geen overlast van asielzoekers ervaren. Ook zien ze weinig of geen verhoogde cijfers als het gaat om overlast en criminaliteit door een azc in de directe omgeving/buurt. Dit wordt bevestigd door onderzoeken van de Rijksuniversiteit Groningen en van het Wetenschappelijk Onderzoek en Documentatiecentrum. Buurtbewoners zijn volgens deze onderzoeken meestal positief over het azc en hulpvaardig bij asielzoekers. De komst van een COA-locatie gaat niet gepaard met veranderingen in de buurtcriminaliteit. Dit is anders bij de aanmeldcentra in Ter Apel en Budel, waar relatief veel mensen verblijven, waaronder asielzoekers met weinig kans op een asielvergunning.

COA heeft ook een heldere aanpak van overlast van hun bewoners. De maatregelen variëren van een correctiegesprek tot plaatsing in een speciale handhavings- en toezichtlocatie. Dit wordt allemaal geregistreerd. Het aantal 'incidenten' bij bijvoorbeeld het azc in Zutphen bestaat vrijwel geheel uit overtredingen van de huisregels zoals roken op de kamer, niet opruimen van afval of geluidsoverlast in de verblijven. Dit zijn geen zaken waar de omgeving last van heeft. Het azc in Zutphen is in onze ogen een representatief voorbeeld voor een goede opvanglocatie met draagvlak in de directe omgeving. Belangrijk hierbij is het regelmatige omwonendenoverleg van COA met buurtbewoners, de wijkagent en de gemeente. Daarmee speelt het COA altijd tijdig in op signalen uit de buurt.

10 Moeten we ook amv'ers opvangen?

Amv is de afkorting van Alleenstaande Minderjarige Vreemdeling. Dit zijn jongeren tot 18 jaar die alleen of samen met andere kinderen of onbekende volwassenen naar Nederland komen en hier asiel aanvragen. Elke gemeente heeft de wettelijke taak om amv'ers op te vangen. Het gaat om kwetsbare jongeren die intensieve begeleiding nodig hebben. Wij willen verantwoordelijkheid nemen voor deze groep. Door ze op het landgoed van de Michaelshoeve onder te brengen, ontstaat de mogelijkheid om deze jongeren ook na hun 18e in Brummen te laten blijven, in het reguliere azc. Belangrijk om te weten dat op het landgoed een aparte plek komt waar deze kwetsbare groep onderdak krijgt. Ook worden zij door gespecialiseerde COA-professionals begeleid.

i Meer informatie over asielopvang

Wilt u meer weten over de asielprocedure of opvang door het COA? Kijk op www.coa.nl of bekijk de serie Bij ons op het azc over het azc in Zutphen (op NPO Start). Voor vragen kunt u bellen met de informatielijn van het COA: 088 - 71 57 000 (ma t/m vr 8.30 - 17.30 uur).

